

ՆՕԹԲ ԵՒ ՆԻՇԲ

Յոսէֆը՝ «Դժբախտ Երուսաղէմ»ը վերնագրուած երկու խմբագրականներով, դարձեալ կը զբաղի վանքին ծանօթ հարցով: Ընդարձակ այդ սիւնակներուն մէջ, Յոսէֆը իր երեմեականներով (կը գործածենք այս նուիրականացած բացատրութիւնը որ ճշդութեամբ կը պատկերէ Յոսէֆի մտայնութիւնը. երբ ներքին, առնուազն լուծելի, հարցի մը նշանակութիւնը կ'ընդարձակէ շատ աւելի քան իրականութեան սահմանը), ամէն ինչ կործանած եւ կամ կործանելու մօտեցած կը տեսնէ այս դարաւոր Հաստատութեանը մէջ: Ծանօթ ըլլալով հանդերձ տեսնելու իր կերպին, կը պատասխանենք իր կարգ մը դատումներուն, որոնք թէեւ իրենց արտաքին կերպարանքին տակ սրտցաւ արտայայտութիւններ՝ բայց իրենց ոգիով չեն հաշտուիր, չգործածելու համար բուն բառը, կրօնական եւ ազգային դարաւոր այս Աթոռին հարազատ ոգիին: Այլապէս ինչպէս ըսած էինք մեր տեղեկագրով, Յոսէֆի նման ազգային շահերու սպասը ընող օրկան մը՝ յանուն իր իսկ յեղեղած բարոյականին, պիտի կրնար արդար ըլլալ Աթոռը յուզող ծանօթ հարցին մէջ:

«Քսանաժնեակ մը կը փլի» իր վերագրումով, Յոսէֆը գլխովին կը հակածէ իրականութեան: Երկու մեծ պատերազմներու եւ անոնց արժանաւոր յաջորդ Մետրոպոլիսի Արքեպիսկոպոս Նշանեանի օրով գոյաւոր արդիւնքը, ըստ Յոսէֆի, ինկած է գետին եւ ոչնչացած: Դժուար է հաշտուիլ այսքան անգութ եւ իրականութեան անհամապատասխան վեճիկն հետ: Պատմութիւն ընելէ կը զգուշանանք, սակայն անոնք որ կը ճանչնան Հայ Երուսաղէմը, գիտեն թէ կեանքը հոն, «այդ պարիսպներէն ներս», չէ դադրած իր զարկերէն: Թէ վաքերին աւագ մտահոգութիւն նկատուող պարտքը կը շարունակուի նուաճուիլ: Թէ Մամուլը կը գործէ: Կանգուն են վարժարանները եւ Ս. Աթոռի դարաւոր պարտականութիւնները հանդէպ հայ իրաւունքներուն: Սուրբ Տեղեաց մէջ այդ իրաւունքները ոչ միայն չեն զիջուած նշանախմբի մը չափ, այլ պատեհազմի անձուկ պայմաններուն հակառակ՝ բարեգաղութած: Պարտք չենք բրած եւ տնտեսական այս ահաւոր պայմաններուն մէջ, ապրած ենք ու վճարած: Չենք գիտեր թէ ինչ է փրած այս ամէնուն մէջ: Յոսէֆը կ'ականարէ անշուշտ բարոյական փլուզումին, — բանածեւ մը որուն հասկացողութեանը մէջ մարդիկ այնքան կամայական չափեր կը գործածեն —: Ո՛ւր կը նայի Յոսէֆը մեղադրանքը: Եթէ նկատի ունի վանքին ներքին ծանօթ խնդիրը, որ այս անգամ իր թուեցերը բակեց եւ փողոց իջաւ, ըսինք եւ կ'ըսենք նորէն թէ ճիշտ չէ ատոր պատասխանատու նկատել Վանքին Օրինաւոր Իշխանութիւնը, եւ կամ զայն կողմի վերածած հաւասար չափով ամբաստանելը: Քինախնդրութիւն չկար Սէֆի տեղեկագրին մէջ, հոն՝ իրողութիւններու լոյսին տակ, բայց շատ համառօտ չափով մը միայն, տրուած էին դէպքեր, որոնք միայն սրտի սեղմում կրնային պատճառել ամէն պարկեշտ հայու: Յոսէֆը քինախնդրութիւն կը վերագրէ Սէֆին, կարգ մը տխուր իրողութիւններու իր մատնանշումին մէջ. բայց իրաւունք կուտայ ինքզինքին թիւր վերագրումներ եւ անգիտակից մեղադրանքներ ընելու Պատրիարքին սկսեալ բոլոր անոնց, որոնք եթէ ոչ յարգանք՝ գէթ մեղադրանքի պէտք չէր որ ենթարկուէին համահաւասար եւ միանման: Որքան տեղին է յիշել առածը «Զգուշացէ մարդեմբ, որոնք միայն դատապարտել կամ գովել գիտեն»: Սէֆ «տկար այլ կրթող ջանք մը» չէր որ չի փորձեր իր տեղեկագրին մէջ, «արդարացնելու Վանքին օրուան Իշխանութիւնը» որ պէտք չունի այդ փաղաքշանքներուն: Պատրիարքարանի օրկանը յանուն իր մէջ-բերած ճշմարտութիւններուն, հազիւ զգալի բայց սրտի սեղմումով, կը դատապարտէր Կանոնի եւ բարեկարգութեան անունով ի գործ դրուած նախանձայուցութիւններ, որոնք յետոյ անկարգութեան պիտի յանգէին, եւ որոնց դէմ Իշխանութիւնը ի վերջոյ պիտի ստիպուէր ի գործ դնել կարեւոր եւ պատշաճ, փրկելու համար կրօնական եւ ազգային այս Տունը կարգ մը տղայամիտ քմահաճութիւններէ:

Անհամաձայն եղեր ենք, կրնանք ըլլալ, մարդկային է ասիկա. այն ատեն կ'անցնինք ներքինին սահմանը, երբ այդ անհամաձայնութիւնը Հաստատութիւնը կործանելու, Հեղինակութիւնը եւ կարգ ու սարքը վերիվայր շրջելու վտանգով կը ներկայանայ մեզի,

ու այդ վտանգը գոյություն չունի: Ձեներ գիտեր ինչո՞ւ իրենց տխուր եւ ծանրակշիռ կերպարանքին տակ չեն ուզեր տեսնել մարդիկ, արարքներ՝ որոնք նպատակ ունին պատուհասել մահուամբ մարդ մը եւ Պատրիարք մը նախ եւ ապա ոտնակոխել մարդեր՝ որոնք տարիներով ոսկոր անշնչացին Սզգին այս ձանք շինութեան եւ պայծառութեան ի խնդիր: Այս միակ արարքը պիտի չբա՛ւէր արդեօք ցոյց տալու համար անմարդկայինն աստիճանն ու չափը այդ արարքը իրենց ներողներու եւ զայն պաշտպանողներու հոգիէն ներս: Մահուան առջեւ իսկ կանգ առնել չմտածող մարդերը ճիշտ է դնել շարքին անոնց՝ որոնք իրենց դերին ու պարտականութեանը գիտակից՝ թիկունք հանդիսացան վտանգել փորձուած հեղինակութեան: Սակայն Յ-----բէր որ սիրտէ ու բարոյականէ կը խօսի, դիտումնաւոր կամ անգիտակից արագութեամբ մը կ'անցնի այս կարգի իրողութիւններու առջեւէն, ծաղրելով Պատրիարքը խնամող բժիշկին տեղեկագիրը: Կը շնորհաւորենք Յ-----բէրը իր այս ճեւճոնեան բարոյականին համար: Ձեներ գիտեր թէ Յ-----բէրը ի՞նչ ընթացք պիտի ունենար նման պարագաներու առջեւ:

Սէն կ'անգիտանար ու նորէն կ'անգիտանայ «տագնապը» այն ձեւին տակ զոր Յ-----բէրը կը հասկնայ: Տագնապին առաջըը առնուեցաւ այն օրէն ի վեր՝ երբ Սրինաւոր Իշխանութիւնն ու զայն պաշտպանողները թոյլ չտուին որ բռնաբարտի Կանոնն ու Հեղինակութիւնը այս դարաւոր Հաստատութենէն ներս: Սակայն այս արարքը փոխանակ մեծարուելու եւ մանաւանդ պաշտպանուելու հանրային շահերու սպասարկուներէն եւ Յ-----բէրէն, կը նկատուի զարմանալի կերպով «խախտումը բարոյական օրէնքին»: Կը ցաւինք որ պէտք եղած ճշգրտութեամբ չէ հասկցուած Սէնի տեղեկագիրը: Որչափ ալ աղաղակներ կ'երեւի անխելի պիտի մնանք, երբ կ'ըսենք թէ Հանքին Իշխանութիւնը միայն ու միայն այդ անարգուած ներկայացուած Կանոնին Հեղինակութիւնը անխախտ պահելու հետամուտ եղած է: Մեղադրելի՞, երբ Կանոնագրով նախատեսուած նորութիւններ բու՛լներու շահարկումով կը պարտադրուին Իշխանութեան եւ Պատրիարքին որ երբով ունի Աստուծոյ եւ Ազգին առջեւ այդ Կանոնը անաղարտ պահելու. Ասիկա տառիկ կառչելու խաւարամտութիւն չէ անշուշտ: Յ-----բէր խռոված է դարձեալ որ Ս. Աթոռը իր ներքին խնդիրները իր միջոցներով կը հարթէ, առանց Ազգին միջամտութեան, որուն ներկայացուցիչը կը դաւանի Յ-----բէր ինքզինքը: «Թէ ինք գիտէ Կանոնն ու կարգը, բայց Վանական Իշխանութիւնը պիտք է գիտնայ որ այդ Կանոնին ամէն մէկ տառին տակ Հայուիթեան կամըր կայ», այն Կանոնին որուն պահպանութեանը համար կը մեղադրուի Ազգին ներկայացուցիչն ու կամըր յարգող Հեղինակութիւնը, Պատրիարքը: Ինչպէս կը տեսնուի Սէնը չէ որ «գիտակցութիւնը չունի իր ըսածին». բայց ի՞նչու այս բոլոր, իրաւն ու անիրաւը իրարու խառնելու եւ իրարու հետ շփոթելու այս աճապարանքը, այս բոլորը ի վերջոյ զալու համար ծանօթ եղանակին, «երուստղէ վանքը Կանքը Կանքը Կանքը չէ՛՝ այլ Ազգին»:

Ձեներ ուզեր թարմացնել յիշատակները տխուր պայքարին, որոնք կը մնան արձանագրուած Հոգեւոյն Թորգոմ Պատրիարքի ընտրութեան իրադարձութեանց հետ: Կառավարական յստակ կարգադրութեամբը թէ՛ երբեք երուստղէմի Պատրիարքական ընտրութեան մէջ Ազգը չկրցաւ բերել իր մասնակցութիւնը, չենք գիտեր ի՞նչու այս կարգադրութեան հեղինակն ու պատասխանատուն կը նկատուի Միաբանութիւնը: Ու ատկէ բխող միւս վերաբերումը որով ափ մը Միաբաններու սեպհականութիւն կը դարձուի Սուրբ Աթոռը իր յարակից ամբողջ հանգամանքներով: Հոս է «երուստղէմի Տագնապին» թարուոն զսպանակը: Ձեներ երթար առաջ շարժումին ետին աւելի տխուր մտայնութիւններ հաստատելու: Վստահ ենք սակայն որ որոշ խաւ մը մարդոց կը հաւատան թէ Վանքը մենաշնորհեալ սեպհականութիւնն է ափ մը Միաբաններու, եւ հոս է դժբախտութիւնը: Կ'ըսենք, Վանքը Ազգին է, բայց ո՛չ խմբակցութեան մը, ո՛չ կուսակցութեան մը, ո՛չ բաղադիր, ո՛չ ալ օրգանի մը: Վանքը Ազգինն է եւ Միաբանութիւնը աւանդաւորուած է Ազգային այս Հաստատութեան որ չի կրնար հանդիպողին, առօրու կանոններ կարգադրուիլ բաճալ իր դոճերը: Ասոնք շատ հասկնալի, յստակ խօսքեր են: Այն օրը որ Ազգը ըլլայ ի վիճակի ինքզինքը լիազուամար ներկայացնող Մարմին մը մէջ տեղ բերելու եւ ատով մարդոջ ազգային բաղաբականութիւն եւ մշակութիւն իր ծոցին

կեդրոնացնելու, այն օրը երուսաղէմի Վանքը չի կրնար ինքզինքը քացառել ազգային միւս ժառանգութեանց ճակատագրէն: Մինչեւ այդ օրուան իրականացումը, երուսաղէմը կը մնայ այնպէս՝ ինչպէս որ է: Ներքին պոտորումներու, հաշիւներու հարթութիւն մը՝ ընէք պատմական Ազգային այս Հաստատութիւնը:

Յ-----բէր կը գրէ «Բժշկական տեղեկագիրը բռնած է Վանքին Կանոնագրին տեղը»: Բժշկական տեղեկագիրը իրականութիւն մըն է եւ վտանգ մը կը ճշդէ: Եւ սակայն Յ-----բէր առանց գիտնալու գերագոյն մեղադրանքը կ'ուղղէ Սրբազան Հօր հասցէին, որ հակառակ իր հիւանդագին վիճակին, վճռական յարգանքն է ունեցած այդ Կանոնագրին իրական տրամադրութեանց նկատմամբ: Չենք ներքեր Յ-----բէրին, մեղադրանքը անծի մը մասին, որուն կիսադարեան կեանքը որդակիզումը եղած է Աստուծոյ եւ Ազգին այս Տանը շահերուն հանդէպ, եւ որ հակառակ իր հիւանդագին վիճակին՝ կը կրկնենք մեծագոյն պաշտպանն է այս Հաստատութեան վարկին ու Կանոնի անաղարտ պահպանութեան:

Տակաւին «Երուսաղէմի օրկանը թիւր հասկացողութիւն ունի» եղեր «հեղինակութեամբ, կանոնի, մեծամասնութեամբ մասին»: Ըստ Յ-----բէրի «պարքն ու հեղինակութիւնը շօշափելի ոյժ մը չեն կազմեր, այլ բարոյական ոյժ մը: Ոչ դիրքը, ոչ Աթոռը, ոչ ալ խօսքն ու յորդորը չեն կրնար վարկ ստեղծել, ոչ ալ պահել գայն: Կը յարգուին այն Հեղինակութիւնները, որոնք իրենք զիրենք յարգելի կը դարձնեն իրենց գործովը»: Իսկ եթէ այդ գործը Յ-----բէրի նման օրկաններուն հանելի լիթուի կամ անոնց տեսակէտներուն չժառայէ, Հեղինակութիւնն ու Կանոնը հակառակ պարագային կրնան մերժուիլ կամ ըստ կամս եւ ըստ պարագայի արժեւորուիլ: Հոս պէտք է դիտել տալ որ Հեղինակութեամբ եւ Կանոնի մասին, երբ մանաւանդ անոնք գերազանցօրէն կրօնական Հաստատութեան մը կը վերաբերին, Յ-----բէրի հասկացողութիւնը միայն իրեն յատուկ է: Բայց Յ-----բէրը պէտք է գիտնայ թէ Հեղինակութիւնն ու Կանոնը անհրաժեշտաբար պարտին շօշափելի ոյժ ըլլալ մանաւանդ այս կարգի Հաստատութիւններու մէջ, որպէսզի որքան մարդ այնքան կարծիք չկազմուի անոնց շուրջ: Պիտի ուզէինք մանաւանդ որ Յ-----բէրը անգամ մը եւս կարծար Վեշի տեղեկագիրը, որպէսզի ճիշտ կերպով հասկընար, եթէ հասկնալ կ'ուզէ անշուշտ, թէ Իշխանութիւնը չէ որ չէ յարգած Կանոնն ու Օրէնքը, եւ թէ Յ-----բէրը պարտաւոր է նախ գիտնալ ճշմարտութիւնը եւ ապա լեցնել իր սխալները խղիւղներու շուրջ՝ որոնց մասին ոչ միայն ամբողջ եւ ճիշտ չեն իր ստացած ծանօթութիւնները, այլ նաեւ ուղիղ չէ իր կեցուածքը:

«Բարոյական օրէնքը խախտած» չէ Հայ Երուսաղէմի դարաւոր Հաստատութենէն ներս, ինչպէս կը կարծէ Յ-----բէրը: Եթէ ան խախտեցաւ պահ մը ոմանց մտքին մէջ, կանգուն է շատերու համար, որոնք իրենց լաւագոյնը կը փորձեն վառ պահելու այդ ճշմարտութիւնը բոլոր անոնց այնքուն ղէմ, որոնք լոյսերու մէջ ալ խաբխարել կը սիրեն: Փոխանակ կոկորդիլոսի արցունքներուն եւ ամէն ինչ աւերակ եւ մոխիր տեսնելու հակամարտութեան, լաւ կ'ըլլար որ Աստուծոյ եւ Ազգին այս Տանը Պայծառութեան եւ բարգաւաճման համար իրապէս անկեղծ հոգիները ցաւելով հանդերձ եղած մտաւորներուն, համակրանքով վերաբերուէին եւ մանաւանդ միանային այն հիգիւրուն՝ որոնք Ազգին այս դարաւոր ժառանգութեան պահպանման եւ պայծառութեան համար կ'ըլլան եւ պէտք է որ ըլլան: Ըսինք եւ կ'ըսենք նորէն, ամէն ինչ սեւ տեսնելը եւ թերիներէն միայն խօսիլը, անբարեխառն լռելիութիւնը համար անբարեխառն եւ կրքոտ հոգիներուն յատուկ է միայն: Աւելի պարկեշտ, շինարար եւ ազնուական մեթոտ մըն է գէշին համար ցաւելով հանդերձ՝ մտածել լաւին, եւ գայն ամբողջացնելու, շինելու գործին: Պիտի փափաքէինք որ Յ-----բէրը հեռու չմնար այս իրապէս բաղադրուած հասկացողութենէն: Դաս ու յորդոր չենք տար, այլ կ'ուզենք Յ-----բէրի ուշադրութեան յանձնել ճշմարտութիւններ, որոնց նկատմամբ վստահ ենք թէ տարբեր պիտի չըլլան իր տեսակէտները մերինէն, եթէ վերահասու ըլլալ ինքը անոնց ամբողջական ճշմարտութեան, եւ ոչ թէ այն երեսներուն միայն՝ որոնք մատչելի են իրեն: Իշխանութիւնը Օրէնքին հետ է, եւ հաւատարմի իր կոչումին, ուրախ պիտի ըլլայինք եթէ Ազգին այս Տունը սիրողները ըլլային Վանքի վարկին եւ Իշխանութեանը հետ, որպէսզի ցնծար հոգին բոլոր անոնց՝ որոնք Աստուծոյ այս Տանը պայծառութեան չնայանքին իրենց արցունքն ու արիւնը:

Հոս այս առիթով չենք յապաղիր մեր շնորհակալութիւնը յայտնել իրապէս սրտցաւ բոլոր այն ազգայիններուն, որոնք իրենց լուրջ ու պարկեշտ կեցողածով, յարգեցին Սթոուին վարկն ու հեղինակութիւնը, ու քաջաբոլ չանդաժանացան բոլոր անոնց, որոնք իրենց հաշիւներուն եւ կամ չափը զանցող նախանձախնդրութիւններուն թատր ուզեցին դարձնել Հաստատութիւնը:

Թաւաթէր մեզի չափ տեղեակ է անշուշտ Եգիպտոսէն ու Սիրիայէն այս խնդրով հոս ժամանող, առնուող պարկեշտ, ազգէն որոշ պատոններով պատուուած անձնաւորութեանց մտքին մէջ մարմին եղած իրողութիւններուն: Այդ անձնաւորութիւնները երբ իրագեկ եղան հարցին ծայրերուն եւ խորունկ դառնութեամբ վաւերաթուղթերու վրայ տեսան ինչ որ իրենց միտքէն չէին անցնէր երբեք. չունեցան երկու կարծիք եղածը դատելու համար: Ի՞նչպէս գտաւ արարքը հիւանդ մարդու մը վրայ գործադրուած բռնութեան, (մանրամասնութիւնները տեսնել Սէֆի նախորդ 1943, Հոկտ. - Նոյ. - Դեկտ. թիւի տեղեկագրին մէջ) մարդոց կողմէ, որոնք առնուազն երդում էին ըրած այդ մարդը յարգելու իրեն իրենց Պետը: Այսպէս կը յարգուի բարոյականը: Ինչպէ՞ս ներքէ մտայնութիւններու որոնք համաձայն իրենց հաշիւներուն ժողովներու մէջ մատի խաղի կը վերածնեն Օրէնքն ու աւանդութիւնը հասկնալու եւ գործադրելու պարտականութիւնը: Այսպէս կը յարգուի Օրէնքը: Պէտք կ'այ ըսելու որ այս խաղին հետեւանք կ'ըլլայ երէկուան պաշտուածին այսօրուան կործանումը եւ փոխադարձաբար:

Ո՛չ կիրք եւ ոչ յուզում, հանրային օրկան Թաւաթէրը պարտքին տակն էր այս ամէնը ըստ արժանւոյն գգալու յարձակելէ առաջ «Իժմախտ երուսաղէմի» վրայ: Երուսաղէմի տագնապը Օրէնքը զանցողներու եւ զայն պաշտպանողներու պայքարն է իր մէկ կարեւոր երեսով: Ըսինք թէ որոնք են զանցողները եւ որոնք պաշտպանողները: Եթէ երբեք հետեւանքները այս պայքարին յանգեցան բոլորովին ցաւալի արդիւններու, աւտոր պատասխանատուն կը կրկնենք Իշխանութիւնը չէր, այլ անոնք որոնք մատի խաղը չվախցան վերածնելու տրտում անձնականութեան, անհամայն կիրքի, եւ թիւեւս ցաւալի փառապաշտութեանց գուպարի մը: Ու անոնք՝ որոնք պղտոր ջուրի մէջ չենք գիտնէր ինչ որսալու շիւ ու միամիտ հաշիւներուն:

Հասկնալի՞ են արդեօք այս ամէնը:

Ս. ՅԵԿԱՌԲԻ ՆԵՐՍԷՆ

ԳԵՐԻ. Տ. ԽԱԳԱՐԲԵԳՍ. ԱԶԱՊԱՆԱՆ ՄԵՐ ՄԵՋ

Ս. Ծննդեան տունին առիթով ուխտաւորաբար Ս. Բաղդաթ ժամանեց, Յունուար 15-ին, Կիրիկիոյ Կաթողիկոսական Աթոռին Տեղապահ Գեր. Տ. Խաղ Արքեպ. Աջապահան, ընկերակցութեամբ Լոյ. Տ. Փառէն Ծ. Վրդ. Մեկտնեանի: Գերայնորդ Սրբապետը մտաւորապէս երկու շաբաթ ընտկեցաւ Ս. Աթոռոյ մէջ, և իր օժանդակութիւնը բերաւ փառաւոր ընծայելու համար կրօնական արարողութիւնները: 18 Յունուար Երեւոյթի առաւօտուն հանդիսապետեց զէպի Բեթղեհէմ հանդիսաւոր երթի թափօրը: Նախազանց նոյն օրուան յետմիջօրէի շուրջափառով մտաւրքին՝ Ս. Ծննդեան սրահաբաղ զաւիթէն զէպի Մտտեր ֓րկչին: Ներկայ գտնուեցաւ Գիւլերային Ժամերգութեան, և ճի հասարակ գիշերին՝ Ս. Այրին մէջէն ձայնափախով տրուած քարոզչութեան ընթացքին աւետեց օրուան պատգամը՝ այդ պահուն ունկնդիր Սփիւռքէ Հաւութեան: Կատարեց Զորանէքի խորհրդաւոր կարգը, որուն աւարտունին աւետարանին միութարութիւնը բաշխեց ներկայ աւետարանիչ հոգիներուն: Ու յաւաքումն Գրիտարի Ծննդեան Ս. Այրին վրայ առողջ Ծննդեան Ս. Պատարաբը, ապա Յունուար բազմութեան մէջէն, թափօրով, ճորհուրդ մեն և սքանչելի շարականին երգեց-

մամբ առաջնորդուեցաւ Բեթղեհէմի մեր վանուց եկեղեցին, և ըրէ՛ ճաւատացեալ ուխտաւորները լարձակեց ի խաղաղութիւն: 19 Յունիւ. Դշ. առաւօտուն նոյնօրինակ հանդիսաւոր վերադարձով Բեթղեհէմէն զէպի Երուսաղէմ, Միաբնեւութեամբ հանդերձ, թափօրով և երգեցողութեամբ Պատրիարքարանի Դահլիճը առաջնորդուեցաւ ուր Փրկչին ծննդեան աւետիւր հաղորդեց Նորին Աննապատուութիւն Սրբապան Պատրիարք Զոր:

Գեր. Տ. Խաղ Արքեպ. Աջապահան, Սրբոց Յաղթանակ Մայր Տաճարին մէջ ևս պաշտուած ժամերգութիւններուն ներկայ գտնուեցաւ Նախապահելով Ծննդեան Մեռելոցի նախատեսական և արարողութիւններուն: Մեռելոցի Ս. Պատարազէն յետոյ Պատրիարքարանի Դահլիճին մէջ ընդունեց քաղաքի հոգեւորական եւ աշխարհական անձնաւորութեան շնորհաւորական այցեկոչութիւններ: Իսկ 26 Յունուար Զորաբարքի օր, Անուանակոչութեան տունին հանդիսապետեց շուրջափառով մուտը Ս. Յարութեան Տաճարէն ներս, պատարազեց և քարոզեց Քրիստոսի Ս. Գերեզմանի վրայ, — Սրբապան Հիւրը տունական այս հանդիսութիւններէն յետոյ շաբաթ մը ևս ապրեցաւ մեզի հետ և վերադարձաւ իր պաշտօնատեղին Անթիլիան: